

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35500
Nom	Història de la llengua grega
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1002 - Grau de Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1002 - Grau de Filologia Clàssica	20 - Historia de la lengua griega	Optativa
1013 - Grau en Filologia Clàssica	20 - Història de la llengua grega	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
REDONDO SANCHEZ, JORDI	145 - Filologia Clàssica

RESUM

L'assignatura comprèn la traducció i comentari d'una selecció de textos, tant literaris com no literaris, que abastaran des del grec micènic fins a la koiné de l'època imperial. L'objectiu fixat és el de formar l'alumna/-e en la comprensió de l'evolució de la llengua grega antiga.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Coneixements previs avançats en matèria de llengua grega.

COMPETÈNCIES

1002 - Grau de Filologia Clàssica

- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalitat.
- Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit filològic.
- Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonals.
- Adaptar-se a diferents entorns de treball filològics
- Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.
- Conèixer la configuració diacrònica i el funcionament sincrònic de les llengües gregues.
- Adquirir coneixement teòric i pràctic de tècniques i mètodes lingüístics aplicats a la llengua grega.
- Adquirir la capacitat de localitzar, sintetitzar i gestionar informació bibliogràfica i d'instruments informàtics en l'àrea d'estudi de la Filologia Clàssica.
- Adquirir la capacitat per a traduir i interpretar textos grecs de diversa tipologia.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Capacitat per situar un text dins l'evolució de la llengua grega antiga.

Capacitat per analitzar, si més no d'una manera bàsica, la relació entre la llengua literària i la no literària.
Capacitat per apreciar la importància de les tradicions literàries dins els diversos gèneres.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. T. 1. De lindoeuropeu comú al proto-grec. Els substrats preindoeuropeus de l'Hèl·lada.

2. T. 2. El grec comú. Inicis de dialectalització. Els textos micènics

3. T. 3. La fragmentació dialectal postmicènica. La llengua homèrica.

4. T. 4. La constitució de les llengües literàries de la poesia.

5. T. 5. Les llengües literàries del drama àtic.

6. T. 6. L'emergència de la prosa jònia i dòria.

7. T. 7. Làtic i l'origen de la koiné.

8. T. 8. Les llengües literàries postclàssiques.

9. T. 9. Característiques de la koiné a les èpoques hel·lenística i imperial. La desaparició dels antics dialectes.

10. T. 10. Aproximació a l'evolució de la koiné tardana. El grec medieval. Processos de dialectalització. El grec modern.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	20,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	60,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Tot el temari va referit al comentari de la selecció de textos que li serà lliurada a l'alumnat a l'inici del curs.

Les explicacions teòriques es faran habitualment sobre els textos. Només per a cada tema hi haurà una introducció, com més breu millor, que tanmateix defugirà els plantejaments simplistes per tal d'atacar els dos aspectes que considerem rellevants: en primer lloc, la presència als textos literaris i no literaris de les innovacions derivades de l'evolució del sistema; segonament, les carències i els errors de la interpretació dels moderns en analitzar l'origen, difusió i influència dels canvis lingüístics.

Classes teòriques:

Les classes teòriques es redueixen a la sessió inicial, en què es farà una introducció a l'estudi de la història de la llengua grega, amb la indicació de les referències bibliogràfiques bàsiques.

Classes pràctiques:

Les classes pràctiques consistiran en la traducció i comentari d'un recull de textos que serà distribuït a l'inici del curs.

AVALUACIÓ

L'avaluació es basarà en un 80% en un examen final, amb traducció i comentari del text o texts des del punt de vista diacrònic. El 20% restant quedarà determinat per la participació de l'alumne a la pràctica de la traducció a classe.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- HIERSCHE, R., Grundzüge der griechischen Sprachgeschichte bis zur klassischen Zeit, 1970.
- HOFFMANN, O., DEBRUNNER, O. & SCHERER, A., Historia de la lengua griega, Madrid 1973 (= Geschichte der griechischen Sprache, Berlin 19692).
- HORROCKS, G., Greek. A History of the Language and Its Speakers, London & New York 1997.
- HUMBERT, J., Histoire de la langue grecque, Paris 1972.
- KRETSCHMER, P., Einleitung in die Geschichte der griechischen Sprache, Göttingen 1896.
- LÓPEZ EIRE, A., Estudios de lingüística, dialectología e historia de la lengua griegas, Salamanca 1986.
- MEILLET, A., Aperçu d'une histoire de la langue grecque, Paris 19758.
- RODRÍGUEZ ADRADOS, F., Historia de la lengua griega, Madrid 1999.

Complementàries

- T. 1. De l'indoeuropeu comú al proto-grec. Els substrats preindoeuropeus de l'Hèl·lade.
BRANDENSTEIN, W., Lingüística griega, Madrid 1964, 22-24.
FERNÁNDEZ GALIANO, M., Los estratos lingüísticos y étnicos pregregios, Em 14, 1946, 273-316.
GIL, L., El substrato pregregio: ojeada histórica y panorámica actual, EC 54, 1968, 249-285.
HOENIGSWALD, H.M., "Griego", in A. GIACALONE RAMAT & P. RAMAT (edd.), Las lenguas indoeuropeas, Madrid 1995 (= Le lingue indoeuropee, Bologna 1993), 305-345.
PALMER, L.R., The Greek Language, London 1980, 9-16.
RIX, H., Historische Grammatik des Griechischen, Darmstadt 1976, 7-8.
- T. 2. El grec comú. Inicis de dialectalització. Els textos micènics.
AITCHINSON, J., "The Distinctive Features of Ancient Greek", Glotta 54, 1976, 173-201.
BARTONEK, A., "On the Prehistory of Ancient Greek", SMEA 26, 1987, 7-20.
CHADWICK, J., Who were the Dorians?, PdP 156, 1975, 103-117.
LEJEUNE, M., "Pré-mycénien et proto-mycénien", BSL 71, 1976, 193-206.
LEJEUNE, M., Phonétique historique du mycénien et du grec ancien, Paris 1972, pp. 27-40 (oclusives), 85-91 (xiulants) 141-150 (líquides i nasals), 161-164 (semivocals), 187-215 (vocals i laringals), 243-244 (contraccions) i 293-300 (l'accent).
NAGY, G., Greek Dialects and the Transformation of an Indoeuropean Process, Cambridge (Mss.) 1970.
RISCH, E., Die griechische Dialekte im 2. Vorchristlichen Jahrtausend, SMEA 20, 1979, 91-101.
RODRÍGUEZ ADRADOS, F., La dialectología griega como fuente para el estudio de las migraciones indoeuropeas en Grecia, Madrid 19972.
RUIPÉREZ, M.S., Le dialecte mycénien, Acta Mycenaea I, Salamanca 1972, 137-166.
VARIAS, C., A Tentative Analysis of the Dialectal Differences in the Linear B Texts from Mycenae, Minos 29-30, 1994-1995, 135-157.

-
- T.3. La fragmentació dialectal postmicènica. La llengua homèrica.
- CRESPO, E., Elementos antiguos y modernos en la prosodia homérica, Salamanca 1977.
- GARCÍA RAMÓN, J.L., Les origines postmycéniennes du groupe dialectal éolien, Salamanca 1975.
- GRINBAUM, N.S., La koiné micenea e la formazione della lingua nella lirica corale greca, Atti e Memorie del I Congresso Internazionale di Miceneologia II, Roma 1968, 875-879.
- JANKO, R., Homer, Hesiod, and the Hymns, Cambridge 1982.
- MEISTER, K., Die Homerische Kunstsprache, Leipzig 1921.
- MILLER, D.G., Homer and the Ionian Epic Tradition, Innsbruck 1982.
- MORALEJO, J.J., Los dorios: su migración y su dialecto, Em 45, 1977, 243-267.
- MORALEJO, J.J., Griego antiguo: migraciones y dialectos, RSEL 20, 1990, 271-308.
- MORPURGO-DAVIES, A., Doric Features in the Language of hesiod, Glotta 42, 1964, 138-165.
- NEGRI, M., Miceneo e lingua omerica, Firenze 1981.
- RISCH, E., Die Gliederung der griechischen Dialekten in neuer Sicht, MH 12, 1955, 61-76.
- RODRÍGUEZ ADRADOS, F., Micénico, dialectos paramicénicos y aqueo épico, Em 44, 1976, 65-113.
- RODRÍGUEZ ADRADOS, F., La creación de los dialectos griegos del primer milenio, Em 44, 1976, 245-278.
- RODRÍGUEZ ADRADOS, F., Towards a new Stratigraphy of the Homeric Dialect, Glotta 59, 1981, 13-27.
- STRUNK, K., Die sogenannten Äolismen der homerischen Sprache, Köln 1957.
- WACKERNAGEL, J., Sprachliche Untersuchungen zu Homer, Göttingen 1916.
- WATHELET, P., Les traits éoliens dans la langue de lépopée grecque, Roma 1970.
- T. 4. La constitució de les llengües literàries de la poesia.
- BRILLANTE, C., Sulla lingua della lirica corale, QUCC 27, 1987, 145-153.
- FELSETHAL, R.A., The Language of Greek Choral Lyric: Alcman, Stesichorus, Ibycus and Simonides, Ann Arbor 1980.
- FORSSMANN, B., Untersuchungen zur Sprache Pindars, Wiesbaden 1966.
- HUMMEL, P., La Syntaxe de Pindare, Louvain-la-Neuve & Paris 1993.
- MASLOV, B., The Dialect Basis of Choral Lyric and the History of Poetic Languages in Archaic Greece, SO 87, 2013, 1-29.
- NÖTHIGER, M., Die Sprache des Stesichorus und des Ibycus, Zürich 1971.
- PAVESE, C.O., La lingua della poesia corale come lingua duna tradizione poetica settentrionale, Glotta 45, 1967, 164-85.
- PAVESE, C.O., Tradizioni e generi poetici nella Grecia arcaica, Roma 1972.
- RISCH, E., Die Sprache Alkmans, MH 11, 1954, 20-37.
- TRÜMPY, K., Vergleich des Mykenischen mit der Sprache der Chorlyrik, Bern 1986.
- VERDIER, Ch., Les éolismes non-épiques de la langue de Pindare, Innsbruck 1972.
-
- T. 5. Les llengües literàries del drama àtic.
- BERS, V., Greek Poetic Syntax in the Classical Age, New Haven & London 1984.
- BJÖRCK, G., Das Alpha Impurum und die tragische Kunstsprache. Attische Wort- und Stilstudien, Uppsala 1950.

BREITENBACH, W., Untersuchungen zur Sprache der euripideischen Lyrik, Hildesheim 1967 (= Stuttgart 1934).

KATSOURIS, A.G., Linguistic and Stylistic Characterization. Tragedy and Menander, Ioannina 1975.

LÓPEZ EIRE, A., Ático, Koiné y Aticismo. Estudios sobre Aristófanes y Libanio, Murcia 1991.

LÓPEZ EIRE, A., La lengua coloquial de la comedia aristofánica, Murcia 1996.

MATINO, G., La sintassi di Eschilo, Napoli 1998.

MELERO, A., Niveles de lengua y estilo en la comedia aristofánica, Miscel.lània Sanchis Guarner, València 1984, 203-210.

MOORHOUSE, A.C., The Syntax of Sophocles, Leiden 1982.

SIDERAS, A., Aeschylus Homericus. Untersuchungen zu den Homerismen der aischyleischen Sprache, Göttingen 1971.

STEVENS, P.T., Colloquial Expressions in Euripides, Wiesbaden 1976.

-
T. 6. L'emergència de la prosa jònia i dòria.

CASSIO, A.C., Lo sviluppo della prosa dorica e le tradizioni occidentali della retorica greca, AION. Tra Sicilia e Magna Grecia. Aspetti di interazione culturale nel IV sec. A.C., Nàpols 1989, 137-157.

HABERLE, J., Untersuchungen über den ionischen Prosastil, München 1938.

LÓPEZ EIRE, A., En torno a la lengua del Corpus Hippocraticum, Em 52, 1984, 325-354.

LÓPEZ EIRE, A., Algunos aspectos de la lengua de los tratados hipocráticos más antiguos, in J.A. López Férez (ed.), Tratados Hipocráticos. Estudios acerca de su estructura, contenido e influencia, Madrid 1993, 351-364.

SCHICK, C., Studi sui primordi della prosa greca, AGI 40, 1955, 89-135.

UNTERSTEINER, M., La lingua di Erodoto, Bari 1949.

-
T. 7. Làtic i l'origen de la koiné.

COLVIN, S., Social Dialect in Attica, in J.H.W. Penney (ed.), Indo-European Perspectives. Studies in Honour of Anna Morpurgo Davies, Oxford 2004, 95-108.

LANZA, D., Lingua e discorso nell'Atene delle professioni, Napoli 1979.

LAZZERONI, R., Lingua e società in Atene antica. La crisi lingüística del V secolo, SCO 34, 1985, 13-25.

LÓPEZ EIRE, A., Tucídides y la Koiné, Athlon. Satura grammatica in honorem F.R. Adrados II, Madrid 1984, 245-261.

LÓPEZ EIRE, A., Fundamentos sociolingüísticos del origen de la Koiné, CFC 16, 1980, 21-53.

LÓPEZ EIRE, A., Historia antigua e historia de la lengua griega: el origen del griego helenístico, Studia Historica 1, 1983, 5-19.

MEISTERHANS, K. & SCHWYZER, E., Grammatik der attischen Inschriften, Berlin 19003.

REDONDO, J., Variedades y estándar dialectal en el Ática clásica I. La lengua cancilleresca y las tablillas de execración, in Á. Martínez Fernández, B. Ortega Villaro, H. Velasco López, H. Zamora Salamanca (edd.), Ágalma. Ofrenda desde la Filología Clásica a Manuel García Teijeiro, Valladolid 2014, 245-253.

RISCH, E., Das Attische im Rahmen der griechischen Dialekten, MH 21, 1964, 1-14.

ROSENKRANZ, B., Der lokale Grundton und die persönliche Eigenart in der Sprache des Thukydides und der älteren attischen Rednern, IF 48, 1930, 127-175.

SCHWYZER, E., Syntaktische Archaismen des Attischen, Abh. d. Preuss. Akad. d. Wiss 7, 1940, 1-15.

- SCHWYZER, E., Die Vulgärsprache der attischen Fluchtafeln, Neues Jahrbücher für das klassische Altertum 5, 1940, 244-262.
THREATTE, L.L., The Grammar of Attic Inscriptions, I. Phonology. II. Morphology, Berlin & New York 1980-1990.
RAHBEL, W., De sermone defixionum Atticarum, Berlin 1906.
- T. 8. Les llengües literàries postclàssiques.
CRUGNOLA, A., La lingua poetica di Nicandro, Acme 14, 1961, 119-152.
DE FOUCAULT, J.-A., Recherches sur la langue et le style de Polybe, Paris 1972.
MOLINOS TEJADA, M.T., Los dorismos del Corpus Bucolicorum, Amsterdam 1990.
POLTERA, O., Le langage de Simonide. Étude sur la tradition poétique et son renouvellement, Berna 1997.
REDONDO, J., "Non-epic Features in Apollonius Rhodius' Argonautica", in A. Harder, R.F. Regtuit & G.C. Wakker (edd.), Hellenistica Groningana II. Apollonius Rhodius, Leuven 2000, 129-154.
RUIJGH, C.J., Le dorien de Théocrite: dialecte cyrénien d'Alexandrie et d'Égypte, Mnemosyne 37, 1984, 56-88.
TONNET, H., Recherches sur la langue d'Arrien. Sa personnalité et ses écrits atticistes I-II, Amsterdam 1988.
VALLEY, G., Über den Sprachgebrauch des Longus, Uppsala 1926.
- T. 9. Característiques de la koiné a les èpoques hel·lenística i imperial. La desaparició dels antics dialectes.
BRIXHE, C., Le déclin du dialecte crétois: essai de phénoménologie, in E. Crespo, J.L. García Ramón & A. Striano (edd.), Dialectologica Graeca, Madrid 1993, 37-71.
BUBENÍK, V., Hellenistic and Roman Greece as a Sociolinguistic Area, Amsterdam 1989.
BUTTENWIESER, M., "Die Rezeption der koine im boiotische Dialekte", IF 28, 1911, 16-106.
CONSANI, C., Persistenza dialettale e diffusione della a Cipro. Il caso di Kafizin, Pisa 1986.
GARCÍA TEIJEIRO, M., Innovaciones sintácticas en la Koiné, Actas del VI CEEC I, Madrid 1983, 247-277.
GIL, L., "Ojeada a la koiné: ensayo con caracterización periodológica", Minerva 1, 1987, 81-91.
GIGNAC, F.T.H., A Grammar of the Greek Papyri of the Roman and Byzantine Periods II. Morphology, Milano 1981.
KIECKERS, E., "Das Eindringen der in Kreta", IF 27, 1910, 72-118.
RODRIGUEZ ALFAGEME, I., "Decadencia dialectal y expansión de la koiné", Actas del VI Congreso Español de Estudios Clásicos I, Madrid 1983, 37-64.
TEODORSSON, S.-T., The Phonology of the Ptolemaic Koine, Lund 1977.
- T. 10. Aproximació a l'evolució de la koiné tardana. El grec medieval. Procesos de dialectalització. El grec modern.
BROWNING, R., Medieval and Modern Greek, Cambridge 19832.
HATZIDAKIS, G.N., I-II, Atenes 1905-1907.
HULT, K., Syntactic Variation in Greek of the 5th Century A.D., Göteborg 1990.
HUMBERT, J., La disparition du datif en grec, Paris 1930.
MAYSER, E., Grammatik der griechischen Papyri aus der Ptolemäerzeit, Leipzig 1926.

- MIRAMBEL, A., La langue grecque moderne, Paris 1959.
MIRAMBEL, A., "Essai sur l'évolution du verbe en grec byzantin", BSL 61, 1966, 167-190.
NIERHOFF-PANAGIOTIDIS, J., Koine und Diglossie, Wiesbaden 1994.
PIÑERO, A., Griego bíblico neotestamentario. Panorámica actual, CFC 11, 1976, 123-197.
THAVORIS, A., An Historical Outline of the Greek Language, Salònica 1984.
THUMB, A., Die griechische Sprache im Zeitalter des Hellenismus, Strassburg 1901.

